

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **P. R.**, zastoupeného JUDr. Marií Piekarzovou, advokátkou, se sídlem Těšínská 1495, Šenov, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, za účasti: OKD, a. s., se sídlem Prokešovo náměstí 6/2020, Ostrava - Moravská Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 10. 2004, č. j. 22 Ca 376/2003 - 53,

takto:

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 10. 2004, č. j. 22 Ca 376/2003 - 53, **se zrušuje.**
- II. Žaloba **se odmítá.**
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Osobě zúčastněné na řízení **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2006, č. j. 6 Ads 19/2005 - 87, byl jako nezákonný zrušen rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 10. 2004, č. j. 22 Ca 376/2003 - 53, kterým byla zamítnuta žaloba směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 7. 2003, č. j. SZ/9482/03/Oc, jímž bylo podle § 77a odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zdraví lidu“), zamítnuto odvolání žalobce (dále též „stěžovatel“) proti lékařskému posudku ze dne 23. 4. 2003, vystavenému vedoucím lékařem oddělení závodní preventivní péče

Karvinské hornické nemocnice, a. s., Karviná - Nové Město, MUDr. F. C. a tento lékařský posudek byl potvrzen. Současně Nejvyšší správní soud rozhodl o odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s. a § 70 písm. d) s. ř. s., jak mu pro tyto případy ukládá § 110 odst. 1 věta první za středníkem s. ř. s.

V odůvodnění svého rozhodnutí Nejvyšší správní soud uvedl následující:

Podle § 77 odst. 1 zákona o péči o zdraví lidu vydávají zdravotnická zařízení prostřednictvím lékařů nebo klinických psychologů při výkonu zdravotní péče, a to na základě posouzení zdravotního stavu pacienta, lékařské posudky. Podle odst. 2 téhož ustanovení má-li pacient, k jehož zdravotnímu stavu byl lékařský posudek vydán, nebo osoby, pro které v souvislosti s vydáním tohoto posudku vyplývají povinnosti, za to, že lékařský posudek je nesprávný, mohou podat návrh na přezkoumání lékařského posudku vedoucímu zdravotnického zařízení, a to prostřednictvím lékaře nebo klinického psychologa, který posudek vypracoval. Podle § 77 odst. 5 téhož zákona pokud vedoucí zdravotnického zařízení nebo lékař nebo klinický psycholog uvedený v odstavci 2 věty poslední návrhu na přezkoumání lékařského posudku nevyhoví, postoupí návrh jako odvolání do 30 dnů od jeho doručení, správnímu úřadu, který vydal rozhodnutí o registraci tohoto zdravotnického zařízení nebo je zřizovatelem tohoto zdravotnického zařízení.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tím, zda žalobou napadené rozhodnutí bylo způsobilé přezkumu ve správním soudnictví. Přitom dospěl k závěru, že Krajský soud v Ostravě nesprávně posoudil právní otázku, zda se na žalobou napadené rozhodnutí vztahuje kompetenční výluka podle § 70 písm. d) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení jsou ze soudního přezkumu vyloučeny úkony správního orgánu, jejichž vydání závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osob nebo technického stavu věcí, pokud sama o sobě neznamenají právní překážku výkonu povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě hospodářské činnosti, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Smyslem tohoto ustanovení je nepodrobovat soudnímu přezkumu rozhodnutí nespočívající vůbec v posouzení právních otázek, ke kterémužto hodnocení jsou správní soudy především povolány. V souzené věci je však požadováno soudní přezkoumání rozhodnutí žalovaného, které posuzovalo výlučně zdravotní stav žalobce o tom, že žalobce byl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu shledán trvale nezpůsobilým výkonu dosavadní práce horníka v rubání. Není tedy sporu o tom, že se žalobou napadené rozhodnutí i jemu předcházející lékařský posudek závisely výlučně na posouzení zdravotního stavu žalobce a nikoliv na posouzení otázek právních; první podmínka kompetenční výluky podle § 70 písm. d) s. ř. s. tedy byla splněna.

Klíčovým bylo poté posouzení skutečnosti, zda napadené rozhodnutí žalovaného samo o sobě znamenalo právní překážku výkonu povolání horníka v rubání či nikoliv; pokud by totiž soud dospěl ke kladnému závěru, nebylo by možné na souzenou věc aplikovat kompetenční výluku podle § 70 písm. d) s. ř. s. K takovému závěru dospěl Krajský soud v Ostravě, jenž uvedl, že rozhodnutí konstatující zdravotní nezpůsobilost žalobce nadále vykonávat dosavadní práci může mít významný dopad do pracovněprávních vztahů založených mezi ním a zaměstnavatelem, potažmo do ústavně zaručeného práva žalobce na svobodnou volbu povolání.

Právě při posouzení této právní otázky krajský soud pochybil. Ve skutečnosti, že - jak uvedl Krajský soud v Ostravě - napadené rozhodnutí žalovaného „*může mít významný dopad do pracovněprávních vztahů*“, nelze spatřovat neexistenci kompetenční výluky, neboť žalobou napadené rozhodnutí neznamena samo o sobě překážku výkonu povolání horníka v rubání. Jak je z rozhodnutí zřejmé, žalobce byl shledán zdravotně nezpůsobilým k výkonu dosavadní práce. Rozhodnutí žalovaného konstatující tuto skutečnost však stěžovateli žádnou povinnost neukládá a samo o sobě tedy neznamena ani právní překážku výkonu jeho dosavadního povolání horníka v rubání. Překážkou výkonu tohoto povolání a tedy zásah do práv žalobce by mohlo být teprve, pokud by byl zaměstnavatel splnil zákonnou povinnost a podle § 37 odst. 1 písm. a) zákoníku práce převedl stěžovatele na jinou práci, resp. pokud by stěžovatel dostal výpověď podle § 46 odst. 1 písm. d) zákoníku práce. Samotné rozhodnutí žalovaného, konstatující zdravotní nezpůsobilost žalobce k výkonu určité práce, však s sebou takové následky nenese, a proto se na něj vztahuje kompetenční výluka podle § 70 písm. d) s. ř. s.

Neobstojí též případný poukaz na to, že obecné soudy nepodrobují soudnímu přezkumu obsah lékařského posudku při posuzování platnosti právního úkonu zaměstnavatele o převedení zaměstnance ze zdravotních důvodů na jinou vhodnou práci, event. při posuzování platnosti výpovědi z týchž důvodů. Je pravdou, že obecné soudy v uvedených případech správně zkoumají pouze existenci relevantního lékařského posudku a jeho obsah nepřezkoumávají, to je však zákonodárcem zamýšlený důsledek shora uvedené výluky podle § 70 písm. d) s. ř. s. Pokud zákonodárce stanovil, že se určitá správní rozhodnutí ve správním soudnictví nepřezkoumávají, nelze tento fakt používat jako argument pro případný soudní přezkum takového rozhodnutí. Věc lze uzavřít tak, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku existence uvedené kompetenční výluky a pochybil, když se věci meritorně zabýval v situaci, kdy ji měl odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s. a § 70 písm. d) s. ř. s.

Nálezem Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2007, sp. zn. III. ÚS 117/07, byl zrušen shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2006, č. j. 6 Ads 19/2005 - 87, jímž Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 10. 2004, č. j. 22 Ca 376/2003 - 53, a odmítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného o zamítnutí odvolání proti lékařskému posudku vydanému v rámci lékařské preventivní péče.

Ústavní soud rozsudek Nejvyššího správního soudu zrušil z důvodu, že v posuzované věci měl rozhodující senát 6 Ads, mající jiný právní názor než senát 2 As, řízení přerušit a věc předložit rozšířenému senátu. S ohledem na obsah dřívějšího rozhodnutí č. j. 2 As 5/2005 - 86, vyjadřujícího zcela opačný názor na danou problematiku, mělo být před přijetím napadeného rozhodnutí v procesu před Nejvyšším správním soudem aplikováno ustanovení § 17 odst. 1 s. ř. s.

Věc se tak vrátila Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti žalobce proti zmíněnému rozsudku krajského soudu.

V souladu se závazným právním názorem Ústavního soudu šestý senát Nejvyššího správního soudu usnesením ze dne 25. 10. 2007, č. j. 6 Ads 19/2005 - 111, postoupil

věc rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu. Problém, pro který byla věc předložena rozšířenému senátu, spočívá v posouzení otázky, zda rozhodnutí o zamítnutí odvolání proti lékařskému posudku vydanému v rámci lékařské preventivní péče, jímž byl žalobce shledán trvale nezpůsobilým k výkonu určité práce, je rozhodnutím, na které dopadá kompetenční výluka podle § 70 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), či zda je uvedené rozhodnutí přezkoumatelné soudy ve správním soudnictví.

Usnesením ze dne 15. 4. 2008, č. j. 6 Ads 19/2005 - 114, předseda rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu řízení v této věci podle § 48 odst. 2 písm. f) s. ř. s. přerušil z důvodu, že v přehledu Ústavním soudem projednávaných plenárních věcí na internetové stránce www.concourt.cz Nejvyšší správní soud zjistil, že ve věci sp. zn. 4 Ads 81/2005, v níž rozšířený senát výše popsanou právní otázku již řešil, byla podána dne 17. 3. 2008 ústavní stížnost, kterou bude projednávat plénium Ústavního soudu. Řízení bylo přerušeno do doby rozhodnutí pléna Ústavního soudu ve věci sp. zn. Pl. ÚS 11/08, tj. rozhodnutí o ústavní stížnosti proti rozsudku, v němž rozšířený senát výše popsanou právní otázku řešil (rozsudek ze dne 20. 9. 2007, č. j. 4 Ads 81/2005 - 125), a v tomto rozsudku se přiklonil k právnímu názoru, podle něhož *„úkon krajského úřadu podle § 77a zákona č. 20/1966 Sb., o péči zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, kterým byl přezkoumán posudek lékaře zdravotní preventivní péče o zdravotní způsobilosti k práci, pro účely § 37 odst. 1 písm. a) zákoníku práce nezakládá, nemění, neruší ani závazně neurčuje práva nebo povinnosti v oblasti veřejného práva, a proto není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. Takový úkon je podle § 70 písm. a) s. ř. s. vyloučen ze soudního přezkumu, a žalobu proti němu proto soud podle § 46 odst. 1 písm. d) téhož zákona odmítne.“*

Dne 14. 10. 2008 byl veřejně vyhlášen nález Ústavního soudu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 11/08, jímž plénium Ústavního soudu předmětnou ústavní stížnost zamítlo.

Ústavní soud v tomto nálezu mimo jiné dovodil, že *„sama okolnost, že lékařský posudek vydaný v režimu zákona o péči o zdraví lidu podléhá v souladu s ustanovením § 77 odst. 5 tohoto zákona přezkumu na základě podání, které je označeno jako návrh na přezkoumání zdravotního posudku, a že proces tohoto přezkumu se podle § 77b téhož zákona řídí, není-li v zákoně uvedeno jinak, ustanoveními zákona o správním řízení, nemění nic na povaze posudku jako podkladového materiálu, který sám o sobě do práv a povinností posuzovaného nezasahuje. Tato procedura toliko slouží k dosažení maximální objektivitě odborných závěrů posudku.“*

Ústavní soud uzavřel, že *„přistoupil-li Ústavní soud v nyní posuzované věci na výkladovou koncepci, podle níž posudek lékaře (zařízení) závodní preventivní péče, jakož i „rozhodnutí“ o jeho následném přezkumu nejsou akty vydanými správním orgánem při rozhodování o právech a povinnostech v oboru veřejné správy, a tudíž nepodléhají přezkumu ve správním soudnictví, zbývá ochrana poskytovaná soudy v řízení občanskoprávním. Jinými slovy, správnou cestou k obraně práv zaměstnance v případech obdobných posuzovanému je žaloba na neplatnost úkonu zaměstnavatele opírajícího se o posudek o zdravotní způsobilosti.“*

Překážka, pro kterou bylo řízení v projednávané věci přerušeno, tedy odpadla, proto předseda rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu usnesením ze dne 16. 10. 2008, č. j. 6 Ads 19/2005 - 119, vyslovil, že se v řízení pokračuje (§ 48 odst. 4 s. ř. s.).

Následně předseda rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu usnesením ze dne 25. 11. 2008, č. j. 6 Ads 19/2005 - 123, vyslovil, že věc se vrací šestému senátu k dalšímu projednání a rozhodnutí.

S ohledem na citovaná rozhodnutí a závěry v nich uvedené šestý senát Nejvyššího správního soudu neměl důvod odchýlit se od svého původního závěru uvedeného v rozsudku ze dne 24. 10. 2006, č. j. 6 Ads 19/2006 - 87, kterým byl jako nezákonný zrušen rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 10. 2004, č. j. 22 Ca 376/2003 - 53, z důvodu, že lékařský posudek nepodléhá přezkumu soudem a pokud jej krajský soud přezkoumával, musel být tento rozsudek zrušen a žaloba odmítnuta.

Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nezákonný zrušil a současně rozhodl o odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s. a § 70 písm. d) s. ř. s. Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí žalovaného je vyloučeno ze soudního přezkumu, nezabýval se již Nejvyšší správní soud tvrzeními stěžovatele v kasační stížnosti.

O nákladech řízení pak Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s., když žaloba byla odmítnuta. Osoba zúčastněná na řízení nepožadovala náhradu nákladů řízení, žádné plnění povinnosti ve smyslu § 60 odst. 5 s. ř. s. jí soud ani neuložil, a proto přiznání takovéto náhrady vzniklé v souvislosti s plněním uvedené povinnosti ani nepřicházelo v úvahu. Bylo proto rozhodnuto, že zúčastněné osobě se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. ledna 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda

senátu